

LUDMILLA LACUEVA CANUT
Espectora

EL GONG

André Vilar

La idea d'una Andorra ancorada a l'edat mitjana i amb unes normes jurídiques peculiars van atraure ràpidament André Vilar, doctor en dret i conseller general de Mont Lluís nascut a Prada el 1877. El 1904 va publicar *L'Andorre. Étude de droit public et international*, que va dedicar a *monsieur Charles Romeu, "viguier d'Andorre, affectueux et cordial hommage de son reconnaissant: André Vilar"*.

Retrata amb detall la història, les institucions públiques i la qüestió d'Andorra. Comenta que els costums patriarcal van canviant, abandonant la rudeza d'antany, i els andorrans ja no es queden aïllats entre les seves muntanyes. Els joves de famílies riques van a les universitats de França o Espanya buscant amb la instrucció idees noves i la voluntat de soscavar el tradicionalisme i retenir els antics costums. El seu ardor juvenil xoca amb la saviesa autoritària dels més grans i volen creuar els vuit segles que separen la civilització andorrana de la de l'autor. Diu que la modernització d'Andorra ha estat a punt de començar pel bacarà, ja que des de fa temps tempta els especuladors i els fundadors de les cases de jocs.

De Charles Romeu explica que ha sabut introduir en les relacions entre els dos països una confiança i una cordialitat que s'han produït arran de l'estimació que tenen l'un i l'altre per aquest funcionari. Personalment, Vilar està molt agraït a Romeu per totes les informacions interessants que li ha facilitat i sobretot per les correc-

cions valuoses que ha tingut la generositat de fer.

L'experiència va ser tan gratificant que el 1908, Vilar va publicar un altre llibre, *Un État ignoré. L'Andorre*. No és tan extens com el precedent i reprèn algunes de les idees principals sobre el país però presenta un interès important en anar acompanyat de diverses fotografies sobre Andorra.

Relata els conflictes del 1885 i remarca que des que Charles Romeu va ser nomenat veguer, la seva sàvia administració ha contribuït a la pacificació del país. La seva alta cultura i el seu esperit literari seran segurament apreciats pel nou bisbe d'Urgell, monsenyor Benlloch i Vivó, orador de talent, músic i artista. Vilar elogia els dos homes i pensa que la col·laboració d'aquests amb idees àmplies i joves és una garantia de bona administració per Andorra i d'excel·lents relacions per als seus sobirans.

Vilar ens explica que pel que fa a l'últim tram de carretera que relliga França a Andorra, els plans estan acabats i l'adjudicació dels treballs feta. Segons ell, és gràcies a la insistència sempre amable de Romeu que els andorrans deuen la connexió amb França per una via de comunicació fàcil que tindrà una bona influència en rebre objectes de consum tals com aliments, sucre, petroli, vins, objectes manufacturats. Pensa que la facilitat i la freqüència de les comunicacions produiran un efecte positiu sobre l'acció civilitzadora a les Valls.